

Pressemeddelelse den 7. oktober 2021

Forbruget af antibiotika i Danmark faldt yderligere under covid-19

For syvende år i træk er antibiotikaforbruget til mennesker i Danmark faldet. Covid-19 gav faldet et ekstra skub. Det viser DANMAP-rapporten over antibiotikaforbruget i 2020. Bag den står DTU Fødevareinstituttet og Statens Serum Institut (SSI). DANMAP fejrer i år sit 25 års jubilæum.

Forbruget af antibiotika i Danmark falder fortsat. Under covid-19 tog forbruget et ekstra dyk. Det er konklusionen i den nyeste DANMAP-rapport for 2020, som netop er offentliggjort.

Forbruget af antibiotika er faldet med 22% på 10 år

Hvert år offentliggør DANMAP nye tal for antibiotikaforbruget til mennesker og dyr i Danmark. Samtidig udsendes nye tal for forekomsten af antibiotikaresistens i bakterier fra mennesker, fødevarer og dyr.

De nye tal for 2020 viser, at det samlede forbrug af antibiotika i Danmark var på 14,71 definerede daglige doser pr. 1.000 indbyggere pr. dag (DID). På 10 år er forbruget faldet med 22%. Sammenlignet med 2019 er det faldet med 7%.

Færre antibiotikarecepter fra praktiserende læger

Forbruget af antibiotika i primærsektoren (antibiotika, som patienterne køber på apoteket) har været faldende gennem flere år, og 2020 var ingen undtagelse.

I primærsektoren udstedes recepter af alment praktiserende læger, andre praktiserende speciallæger og tandlæger. Ud over det indgår også recepter fra sygehuslæger, når disse udskriver patienter til eget hjem eller de ser dem til en ambulant konsultation på hospitalet.

I 2020 var forbruget i primærsektoren 393 recepter per 1.000 indbyggere. De praktiserende læger stod for 71% af recepterne. På kommuneniveau er forbruget af antibiotika i primærsektoren siden 2016 reduceret med op til 32%.

På landets hospitaler har tendensen været anderledes i flere år. Her er forbruget af antibiotika steget med 33% på 10 år, når man måler det i definerede daglige doser (DDD) per 100 sengedage (DBD).

”Ved at måle forbruget per 100 sengedage, tager man højde for variationen i hospitalsaktiviteten fra år til år. Aktiviteten på hospitalerne har betydning for, hvor meget antibiotika der bliver brugt. Jo flere patienter, som behandles på et hospital, jo større vil behovet for antibiotika være,” siger Brian Kristensen, sektionsleder for Infektionsepidemiologi og Forebyggelse ved SSI.

SSI's analyse viser covid-19's tydelige spor

I DANMAP 2020 har SSI analyseret, hvordan covid-19 pandemien har påvirket forbruget af antibiotika i Danmark. I analysen indgår første og anden pandemibølge (hvh. ultimo februar til primo maj og primo december til udgangen af året).

På trods af det faldende antibiotikaforbrug gennem flere år er det tydeligt, at covid-19 var årsag til, at forbruget faldt yderligere i 2020 i primærsektoren.

Antallet af antibiotikarecepter udskrevet i primærsektoren faldt således drastisk efter den første nationale nedlukning i marts 2020. Faldet skyldtes, at der blev udskrevet færre antibiotikarecepter til behandling af luftvejsinfektioner.

Dette kan både skyldes patienternes ændrede kontaktmønstre til sundhedsvæsenet, samt at covid-19 restriktionerne også førte til mindre spredning af luftvejsinfektioner.

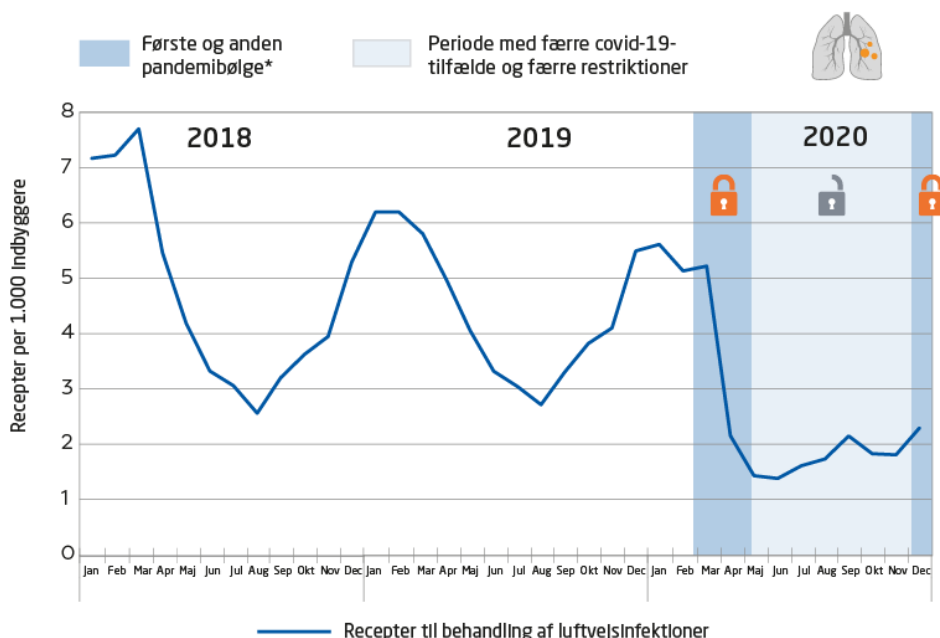
Størst fald i forbruget af antibiotika blandt de yngste

Faldet var størst i de yngste aldersgrupper. For eksempel faldt forbruget af antibiotika til de 0-9 årige med op til 54%.

"Faldet i antibiotikaforbruget til børn skal ses i lyset af, at børnene var hjemme fra skole/institution og dermed ikke var udsat for at blive smittet med sygdom på samme måde som tidligere år," siger Brian Kristensen.

Forbruget af antibiotika begyndte at stige igen i maj og juni, hvor covid-19 restriktionerne gradvist blev lempet. Dog forblev det månedlige forbrug af antibiotika lavere resten af 2020 sammenlignet med de tilsvarende måneder i 2018 og 2019.

Forbrug af smalspektrede penicilliner til luftvejsinfektioner i primærsektoren (købt på danske apoteker), recepter per 1.000 indbyggere, Danmark, 2018-2020

*Den "første pandemibølge" defineres som perioden fra den 27. februar 2020 (første SARS-CoV-2-tilfælde registreret i Danmark) til starten af maj 2020 (lav smittespredning og færre restriktioner). Den "anden pandemibølge" defineres som perioden fra starten af december 2020 (begyndende eksponentiel vækst i SARS-CoV-2-smittetilfælde og restriktioner/nedlukning genindføres, fx større butikker og skoler).

Figurtekst: Antibiotika købt på danske apoteker til behandling af luftvejsinfektioner.

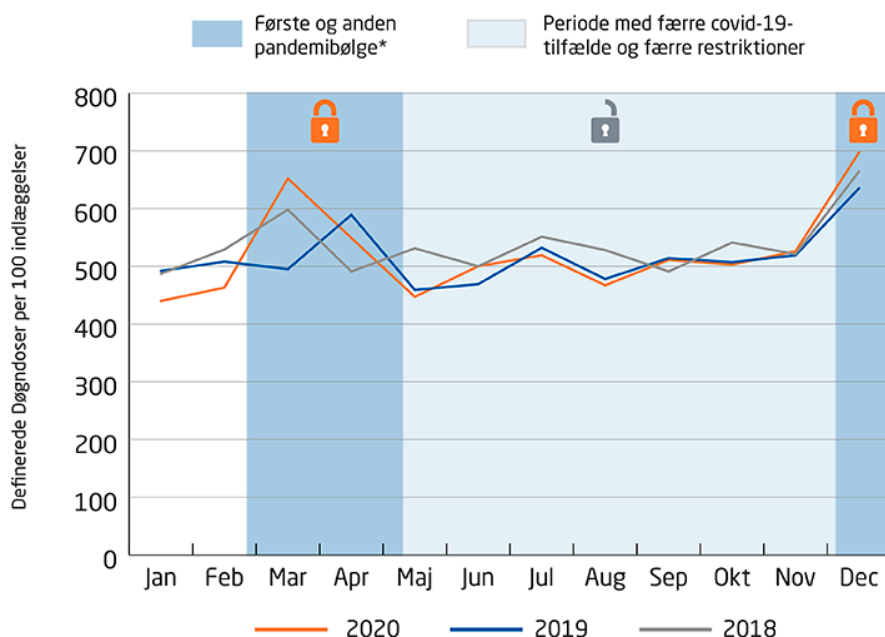
Højere antibiotikaforbrug på hospitalerne under covid-19

I 2020 var mængden af antibiotika (målt i DDD), som blev brugt på hospitalerne 6% lavere end 2019. Tager man derimod højde for aktiviteten på hospitalerne og ser på mængden af antibiotika per indlæggelse, var forbruget i 2020 derimod cirka 1% højere end i 2019.

Ser man på hospitalernes månedlige forbrug af antibiotika i 2020 målt i DDD per indlæggelse, er det tydeligt, at forbruget per indlagt patient var væsentlig højere i marts og april 2020 (første pandemibølge) sammenlignet med samme periode i 2018 og 2019.

"Det kan skyldes ændret patientsammensætning på hospitalerne med færre men mere alvorligt syge patienter i denne periode. Derudover måtte hospitalerne udskrive patienter hurtigere samt aflyse ikke akutte operationer sammenlignet med tidligere år pga. covid-19 pandemien," siger Brian Kristensen.

Samlet forbrug af antibiotika på somatiske hospitaler (systemisk behandling), Definerede Døgnposter per 100 indlæggelser, Danmark, 2018-2020.

*Den "første pandemibølge" defineres som perioden fra den 27. februar 2020 (første SARS-CoV-2-tilfælde registreret i Danmark) til starten af maj 2020 (lav smittespredning og færre restriktioner). Den "anden pandemibølge" defineres som perioden fra starten af december 2020 (begyndende eksponentiel vækst i SARS-CoV-2-smittetilfælde og restriktioner/nedlukning genindføres, fx større butikker og skoler).

Figurtekst: Antibiotika brugt på somatiske hospitaler til at behandle indlagte patienter.

Læs mere

DANMAP-programmet har siden 1995 overvåget brugen af antibiotika til mennesker og dyr i Danmark. Det samme gælder forekomsten af antibiotikaresistens blandt bakterier i dyr, mennesker og fødevarer.

Hent DANMAP-rapporten for 2020 fra [DANMAP's website](#). På websitet er også et faktaark om antibiotikaresistens.

Læs desuden om udviklingen i det veterinære antibiotikaforbrug i en pressemeddelelse på DANMAP-websitet: [Kritisk vigtige antibiotika bruges ikke mere i produktionsdyr.](#)

Kontakt

For flere oplysninger kontakt:

Sektionsleder Brian Kristensen
Infektionsepidemiologi og Forebyggelse
Statens Serum Institut
bkr@ssi.dk
tlf. 32 68 36 46